

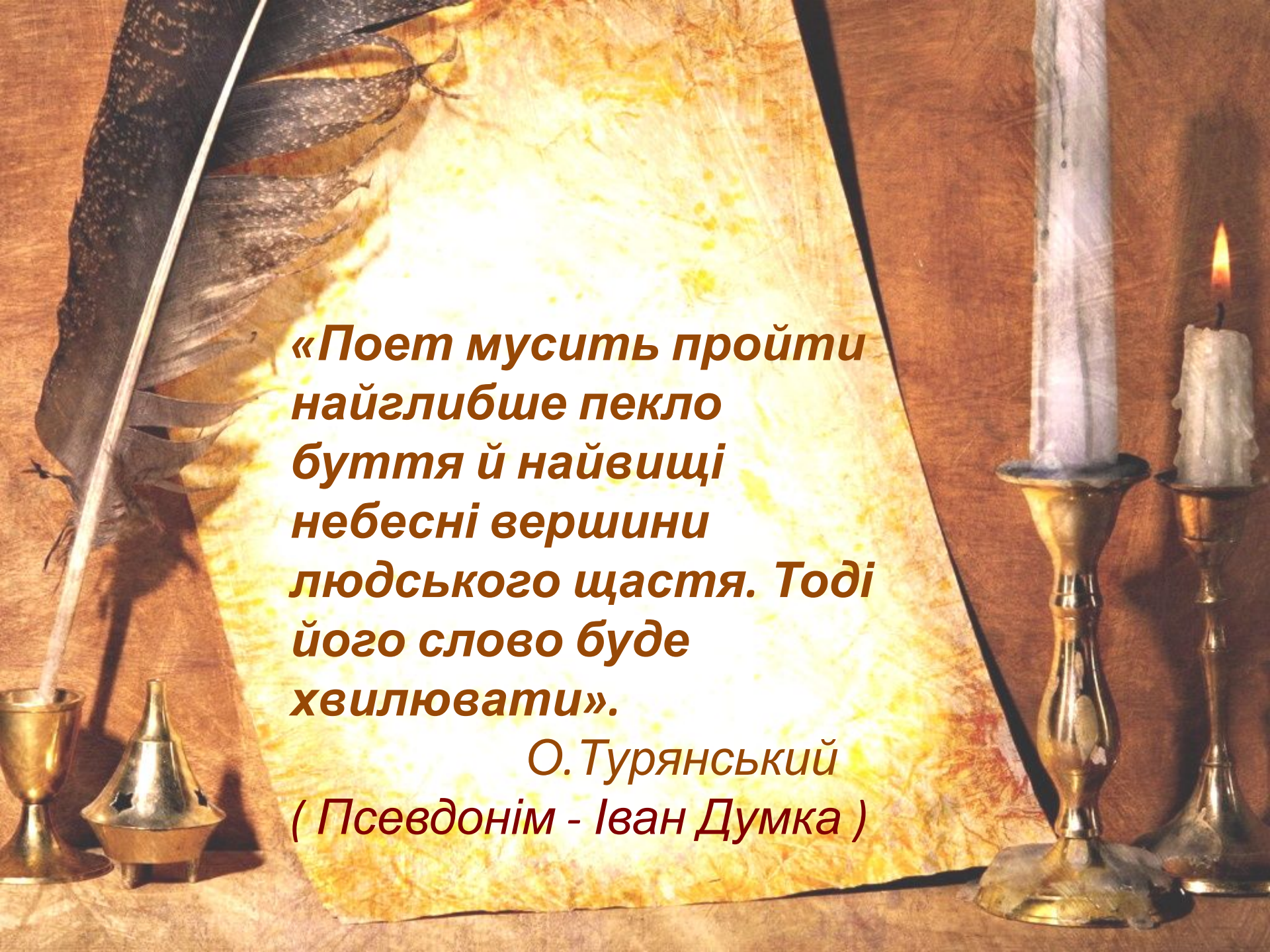
Осип Турянський

1880-1933

**“ ПОЗА МЕЖАМИ
БОЛЮ ”**

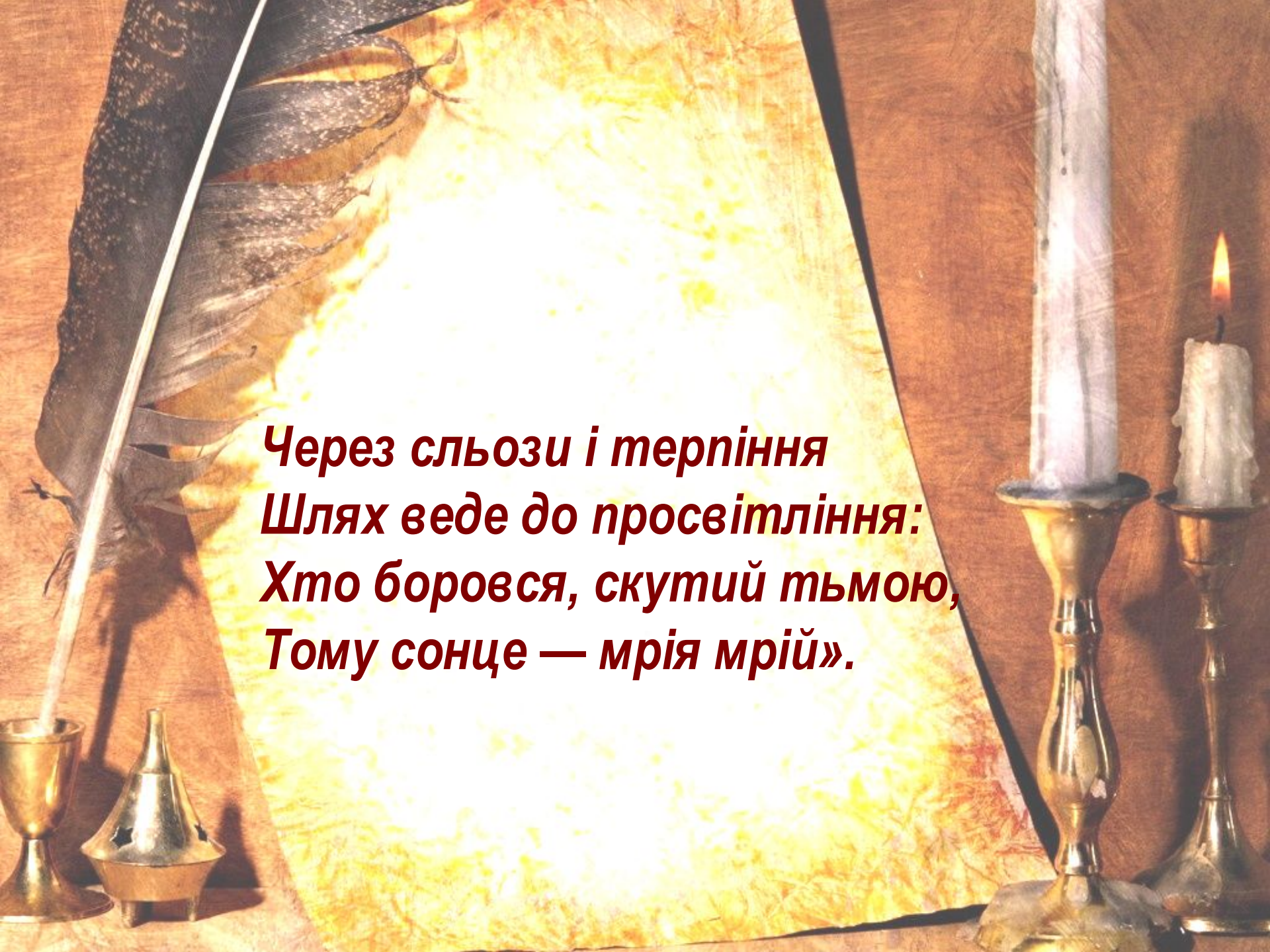
Кузьма Н.

В.

**«Поет мусить пройти
найглибше пекло
буття й найвищі
небесні вершини
людського щастя. Тоді
його слово буде
хвилювати».**

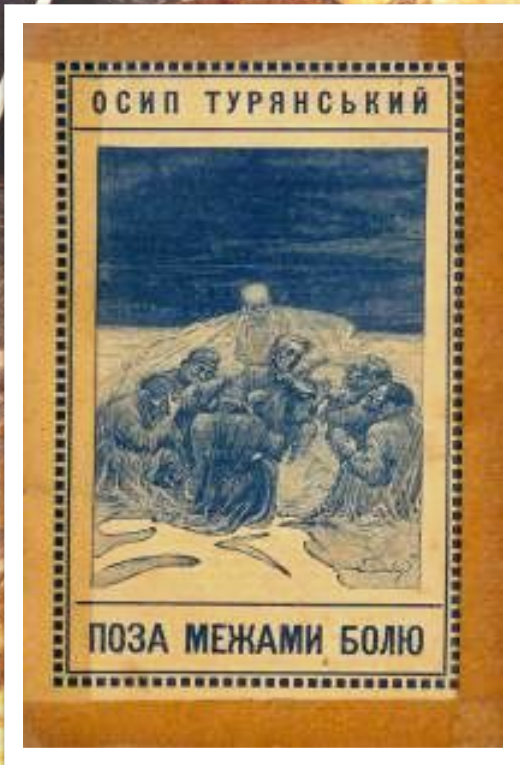
**О. Турянський
(Псевдонім - Іван Думка)**

***Через сльози і терпіння
Шлях веде до просвітління:
Хто боровся, скутий тьмою,
Тому сонце — мрія мрій».***

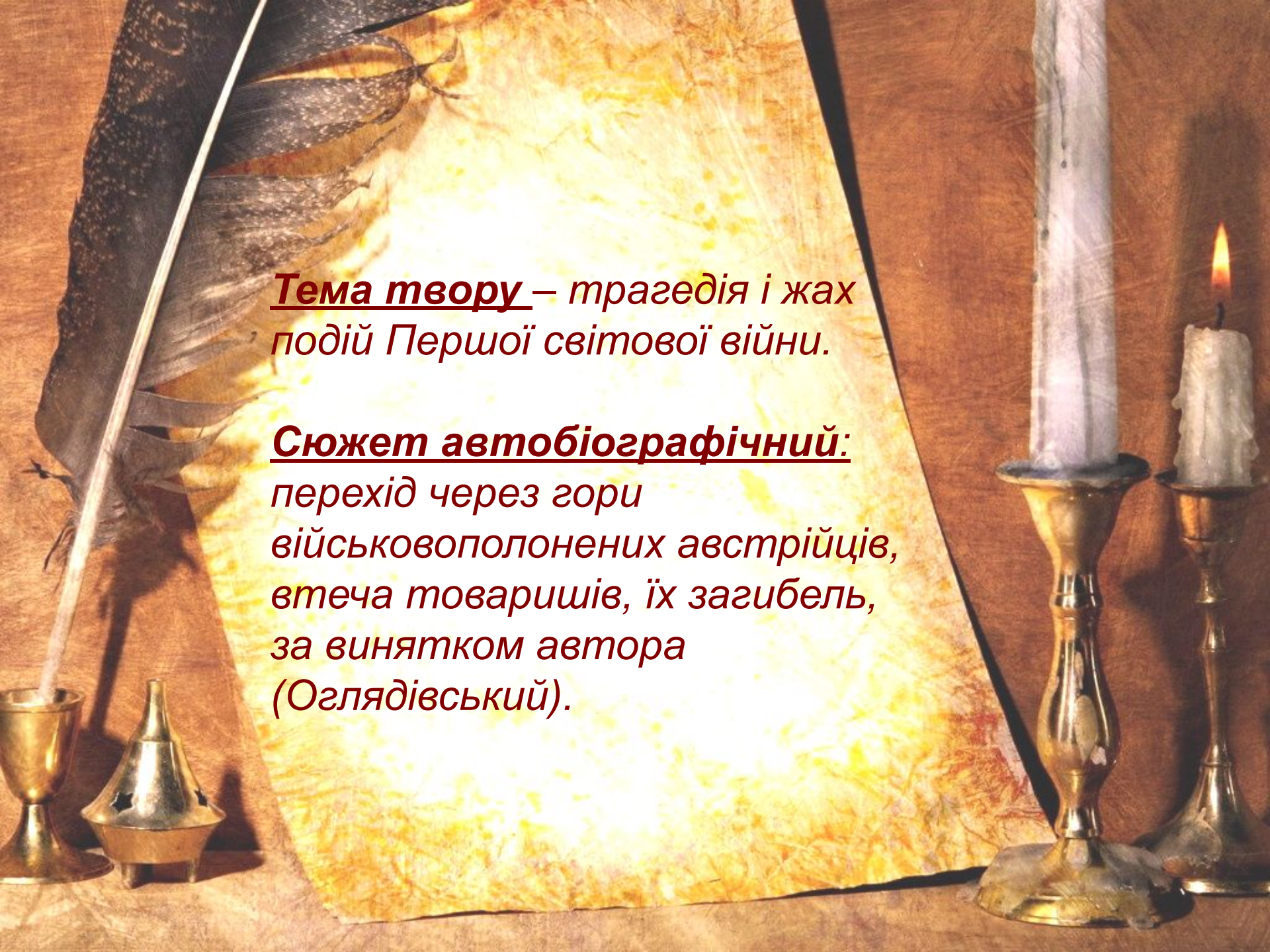
Мета.

- ❖ **Розкрити учням за допомогою змісту твору жахливість війни як явища, допомогти зрозуміти умовність зображення художньої реальності на конкретному матеріалі;**
- ❖ **розглянути ідейно-художній зміст окремих фрагментів твору;**
- ❖ **розвивати вміння пізнавати і розуміти справжню вартість речей, явищ, почуттів,**
- ❖ **формуванати навички композиційного і пообразного аналізу; спонукати до самостійних висновків;**
- ❖ **домогтися усвідомлення важливої переваги в житті духовного над матеріальним.**

План уроку

- *Тема та сюжет твору «Поза межами болю» О. Турянського.*
- *Аналіз композиції повісті.*
- *Ідейно-художнє звучання образів.*
- *Жанрова специфіка твору.*
- *Ідейне спрямування повісті-поєми.*

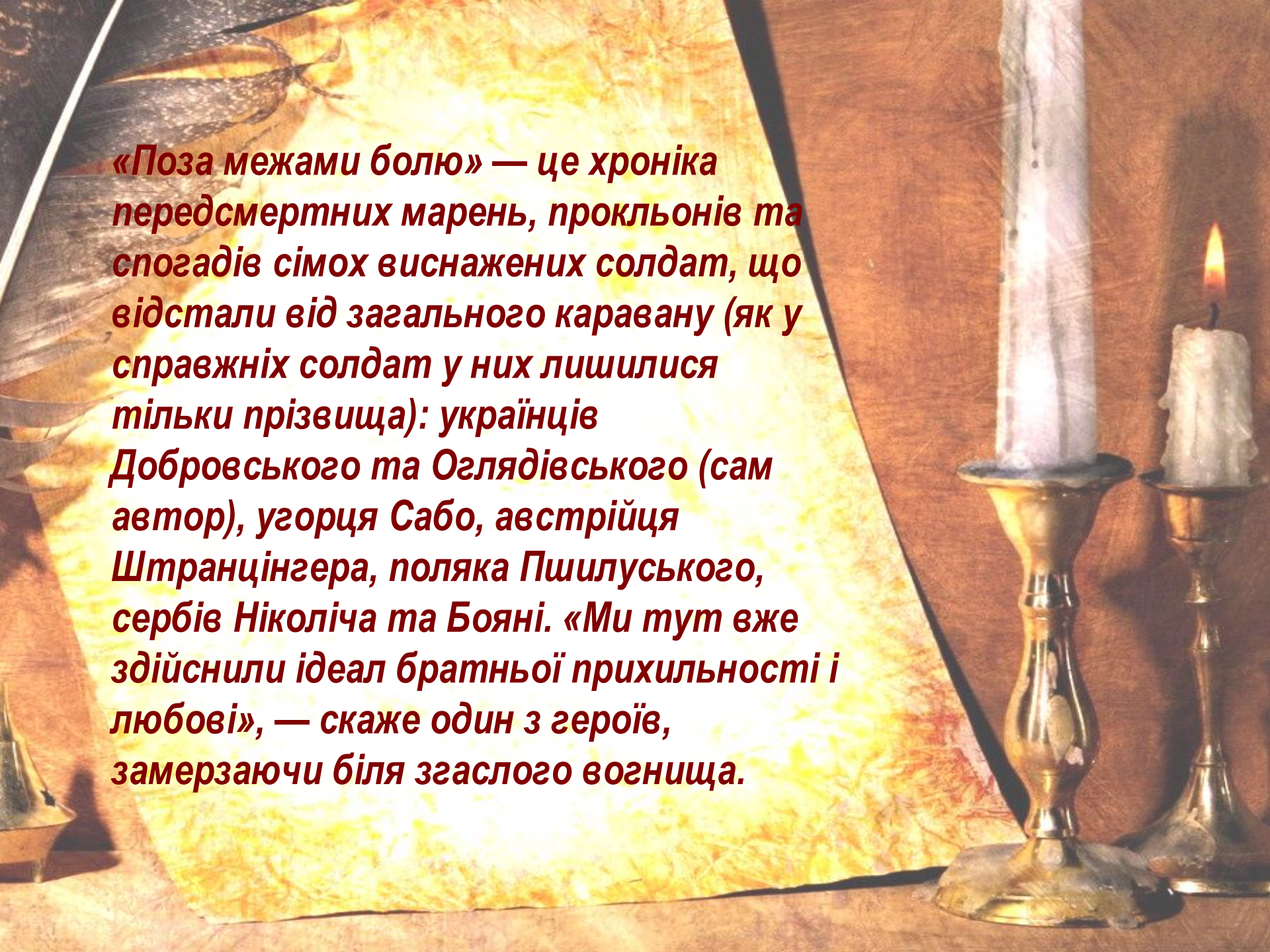

Тема твору – трагедія і жах подій Першої світової війни.

Сюжет автобіографічний:
перехід через гори
військовополонених австрійців,
втеча товаришів, їх загибель,
за винятком автора
(Оглядівський).

Аналіз композиції твору

- ❖ Кому присвятив свій твір письменник і чому?
- ❖ На скільки умовних частин можна розділити твір?
- ❖ Як визначив жанр твору сам автор?
- ❖ Визначте композиційні елементи: експозицію, зав'язку...
- ❖ Чи композиція твору традиційна?

«Поза межами болю» — це хроніка передсмертних марень, прокльонів та спогадів сімох виснажених солдат, що відстали від загального каравану (як у справжніх солдат у них лишилися тільки прізвища): українців Добровського та Оглядівського (сам автор), угорця Сабо, австрійця Штранцінгера, поляка Пшилуського, сербів Ніколіча та Бояні. «Ми тут вже здійснили ідеал братньої прихильності і любові», — скаже один з героїв, замерзаючи біля згаслого вогнища.

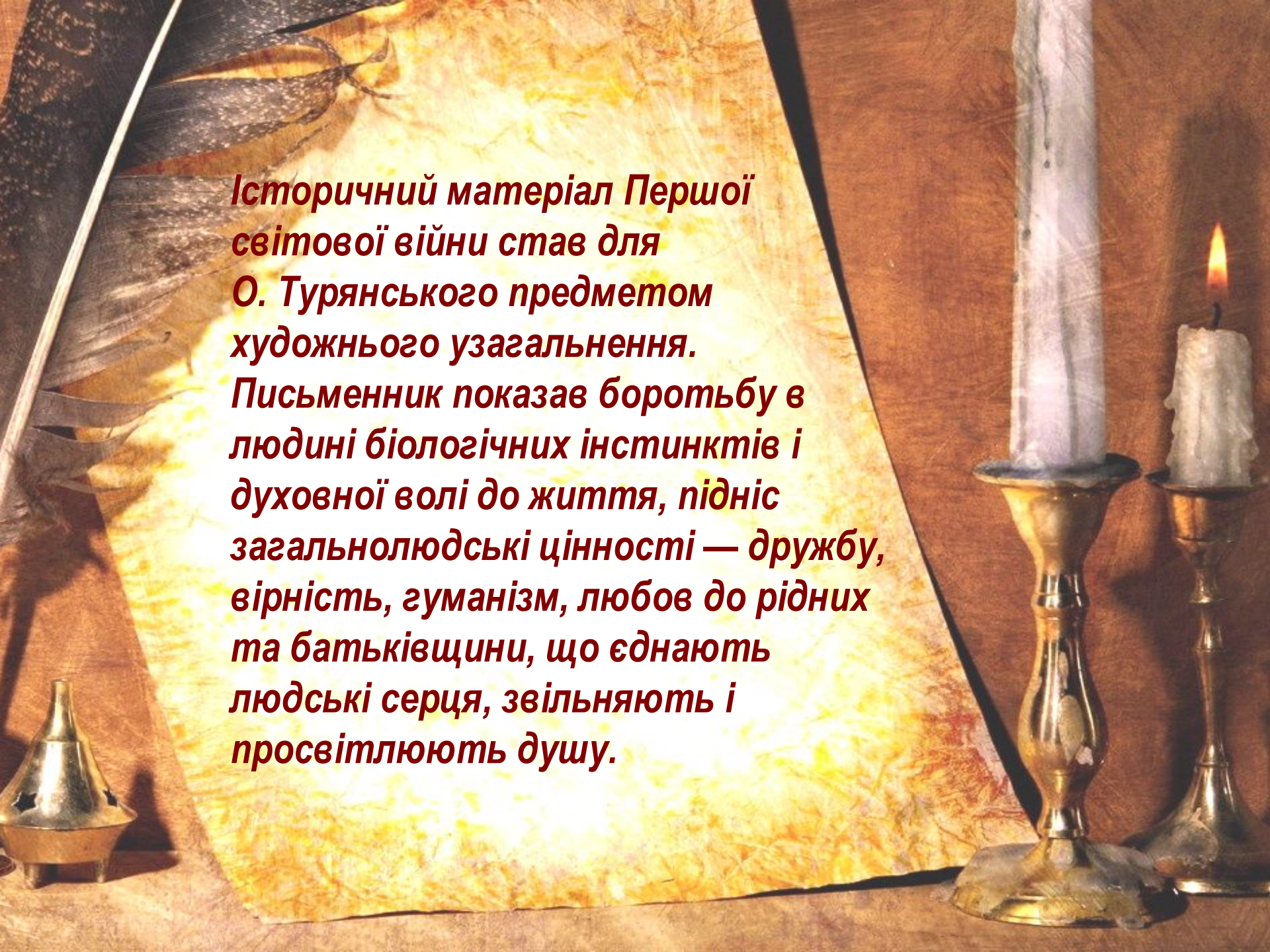
**Автор показав людей,
які поза межами болю
виживали інакше:
замерзаючи від холоду й
не маючи, чим
розпалити вогонь, вони
не чіпають скрипки
збожеволілого й
осліплого від горя
Штранцінгера.**

Кадри з кінофільму

**За мотивами повісті
«Поза межами болю»
1989 року знято
однойменний художній
фільм (режисер —
Ярослав Лупій).**

Історичний матеріал Першої світової війни став для О. Турянського предметом художнього узагальнення. Письменник показав боротьбу в людині біологічних інстинктів і духовної волі до життя, підніс загальнолюдські цінності — дружбу, вірність, гуманізм, любов до рідних та батьківщини, що єднають людські серця, звільняють і просвітлюють душу.

Твори

**Антивоєнна психологічна
повість-поема з часів
Першої світової війни
«Поза межами болю»
(1917–1921; одночасно
німецький переклад);
повісті «Дума пралісу»
(1922), «Син землі» (1933);
збірка оповідань
«Боротьба за великість»,
комедія «Раби» (1927);
літературно-критичні
нарис.**

Підсумок уроку. «Незакінчене речення»:

- *Для мене твір «Поза межами болю» - це*
- *Із твору я зрозумів, що*
- *Після прочитаного твору війну я став(ла) сприймати як... .*
- *Найголовніше для людини в екстремальній ситуації це... .*

Домашнє завдання

*Написати твір-роздум на
тему: “ Загальнолюдські
мотиви та гуманістичні
цінності в повісті “ПОЗА
МЕЖАМИ БОЛЮ”*

